

Laskuun on varauduttava (AL 18.10.2003)

Kaupunginjohtaja **Jarmo Rantanen** (AL 9.10.) toteaa "verotulojen aikaisemmista ylittymisistä huolissaan olleiden voivan nyt hengähtää helpotuksesta: tänä vuonna mennään budjetin mukaan". Toivottavasti lausuma oli tarkoitettu vitsiksi.

Kaupunginjohtaja Jarmo Rantasen lausumasta huolimatta, kuntalaisten on syytä olla huolissaan kaupungin taloudesta. Menneinä vuosina valtuusto järjestelmällisesti vahvasti alijäämäisiä budjetteja, niitä "ei todellisia", ja siitä huolimatta tuona aikana kertyi ylijäämiä sellaisia summia, jotka vastaavat noin 0,5-1 prosentin verokertymää, eli nykyiset palvelut olisi turvattu nykyistä pienemmällä veroprosentilla.

Selkokielellä sanottuna, kerättiin liikaa veroja (ilman tätä koskevia päätöksiä). Nyt kun, ylijäämien vuoksi tai niistä johtuen puhutaan veronkorotuksista - jokin mättää ja pahasti.

Kaupungin pitkäjänteisen kehittämisen vuoksi, taloussuunnittelun ja sen toteutumisen seurannan pitää ulottua huomattavasti pidemmällä aikajänteellä kuin vain talousarviovuodelle ja kolmelle seuraavalle vuodelle laaditulle taloussuunnitelmalle.

Päätäjien pitää välillä katsoa myös riittävän kauas taaksekin päin, niin edessä olevat ongelmat ja mahdollisuudet näkyvät hieman erivalossa.

Päätäjien pitää tietää, että talouden kehitys on jatkuvaa aaltoliikettä. Nousukauden (Nokia-ilmiö, **Välimäki**, AL 8.10..) jälkeen seuraa laskukausi. Päätäjät eivät ottaneet tätä huomioon, vaan lisäsivät menoja ikään kuin verokasvu jatkuisi määrättömästi. Päätäjät, teillä oli erinomainen tilaisuus pitkäjänteiseen, kaupunkilaisten hyväksi tapahtuvaan talouden suunnitteluun, mutta hukkasitte sen. Mahdollisella veronkorotuksella vielä vahvistatte hukkaamisen taitonne. Se on tamperelaisen kannalta valitettavaa.

Kuntalainen uskoo ja odottaa, että päätäjät osaavat varautua huolella myös tulevaan laskukauteen. Mita päätöksiä laskukauden varalta on tehty? Veronkorotuksia, vaikka rahatkin oli jo kerätty etukäteen. Kyllä kaupungin taloudenpidossa pitäisi päteä sama, yksinkertainen sääntö kuin yksityistaloudessakin, että menot on suunniteltava tiedossa olevien tulojen mukaan.

Nokia-ilmiön aikana valtuuston budjettikokouksissa oli rento ja iloinen meininki. Alijäämäisistä budjeteista huolimatta ryhmät esittivät kilvan lisää menoja eri tahoille, ilman että kustannusvaikutuksia olisi selvitetty. Mahdotontahan se siinä kokouksen yhteydessä oli selvittääkään. Kukaan ei kantanut huolta siitä, miten rahat riittävät ja miten kaupungin talous kehittyi tulevaisuudessa. Ilmankos meitä nauratti niin. Varmasti silloin oli tiedossa, että alijäämät eivät olleet todellisia.

Välimäki otti esimerkiksi sosiaali- ja terveyslautakunnan budjetin. Hän painotti kovasti valtuuston päätöksiä ja linjauksia. Päätökset tehtiin sen hetkisten tietojen ja olosuhteiden perusteella.

Kun tilanne ja ympäristö ovat muuttuneet ja todetaan, että linjaukset tehtiin väärän tilanteenarvioinnin pohjalta, niin eikö silloin pitäisi tehdä uusi arviointi ja tehdä sen mukaisia päätöksiä. Tavoitteiden laskeminen ja tinkiminen uusista velvoitteista on perusteltua, jos niihin kerran ei ole varaa ilman veronkorotuksia.

Ymmärrän kyllä, että se on poliittisesti ikävää, jos kevytmielisesti tulee luvattua sellaista, mihin ennen vuoden 2004 vaaleja ei ole varaa eikä mahdollisuutta. Siinähan päätäjä menettää äänestäjien silmissä kasvonsa ja katteettomat lupaukset vievät uskottavuutta.

Kaupungin talous on kokonaisuus. Jos joltakulta sektorilta puuttuu varoja , silloin niitä on siirrettävä muualta. Kyllä valtuutetuilla pitää olla rohkeutta etsiä säästökohteita toisaalta kaupungin menoista, eikä ensimmäisenä esittää veronkorotuksia. Vaikka kokonaisveroaste nostettaisiin 101 prosenttiin, siitä huolimatta se ei takaa sitä, että palvelut olisivat sellaisia, että ne tyydyttäisivät kaikkia osapuolia. Veropotille jakajia kyllä riittää.

Tosiasia on myös se, veronmaksajat vähenevät suurten ikäluokkien siirtyessä enenemässä määrin eläkkeelle. Myös Tampereella on nähtävissä, että hyviä veronmaksajia siirtyy naapurikuntiin. Veronkorotuspuheet omalta osaltaan lisäävät vain muuttohalukkuutta.

Lopuksi pieni ilkeily; jos kaupungilla on varaa maksaa virkamiesten ja luottamushenkilöiden ulkomaan matkoja, niin silloin ei samanaikaisesti pidä puhua veronkorotuksista.

Ossi Aho